

Call lokale energieprojecten 2019

Vlaams Energieagentschap

In opdracht van de Vlaamse Regering

Waarom deze oproep?

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op alle ogenblikken gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden. Deze omslag is niet eenvoudig.

Lokale besturen hebben een belangrijke rol te spelen binnen deze energietransitie. Steden en gemeenten staan het dichtst bij de burger en hebben daarom een sterke rol te vervullen in het creëren van een draagvlak bij hun bevolking. Daarnaast hebben deze lokale besturen ook vaak belangrijke sleutels in handen om deze transitie te versnellen.

Wat ging vooraf?

Om die reden trachtte het Vlaams Energieagentschap in opdracht van de Vlaamse Regering in 2018 via twee concrete trajecten lokale dynamiek rond de energietransitie te creëren:

- 1) De campagne 'Overall zonnepanelen' liep van 29 januari tot 18 maart 2018. Omdat Vlaanderen een grote hoeveelheid aan onderbenutte niet-residentiële daken telt, werden tijdens deze campagne burgers opgeroepen om niet-residentiële daken te nomineren die volgens hen PV-panelen verdienen. Niet alleen werkte de campagne op die manier sensibiliserend naar burgers en dakeigenaars toe over het onderbenutte potentieel van deze daken, de campagne bracht ook deze daken in kaart. Na de campagne werden de genomineerde daken benaderd door het VEA en haar partners om dit potentieel te verzilveren.
- 2) De tweede campagne, onder de noemer 'Overall stroomversnellers', liep van 15 mei tot 7 oktober 2018 en spoorde burgers aan zich te engageren voor een lokaal energieproject. Alle Vlaamse steden en gemeenten werden opgeroepen om lokale energieprojecten naar voren te schuiven. Vervolgens konden de inwoners van de steden en gemeenten stemmen welke projecten hun voorkeur genoten. Indien 1% van de volwassen bevolking van de stad of gemeente hun stem uitbracht, kon de stad of gemeente aanspraak maken op maximaal 1 euro per inwoner als startkapitaal om een of meerdere van de projecten uit te voeren. Geslaagde gemeentes kunnen nog tot en met 1 november 2019 hun concrete subsidie-aanvragen gelinkt aan deze tweede uitdaging indienen bij het Vlaams Energieagentschap.

De nieuwe oproep: deadline en algemene voorwaarden

Door het grote succes van deze twee eerdere trajecten werd door de Vlaamse Regering op 1 maart 2019 beslist een nieuwe call voor lokale energieprojecten te lanceren. Tussen 11 maart en 30 april 2019 kunnen steden en gemeenten lokale energieprojecten indienen. Met de vrijgemaakte subsidiemiddelen hoopt de Vlaamse Regering om in elke gemeente een bijkomend energieproject te kunnen steunen.

Het moet telkens gaan om effectieve investeringsprojecten in de eigen stad of gemeente die op 11 maart 2019 nog niet in uitvoering zijn en betrekking hebben op één van de volgende subthema's:

- Energie-efficiëntie.
- Groene warmte/WKK.
- Elektrische mobiliteit (*bv. wagens, laadpalen*).
- Groene stroom (*alleen in combinatie met een van voorgaande thema's - energie-efficiëntie, groene warmte/WKK of elektrische mobiliteit- cfr. infra*).

Alleen projecten met een duidelijke investeringscomponent worden aanvaard. De subsidie gebruiken om een premie te financieren, een studie te bestellen of een consultant aan te werven om energieaudits uit te voeren, wordt bijgevolg niet aanvaard. Aan veel investeringsprojecten gaat een haalbaarheidsstudie vooraf. Deze haalbaarheidsstudies mogen worden opgenomen in de totale projectkost (en kunnen dus gefinancierd worden met de subsidie van de Vlaamse overheid) enkel en alleen als het investeringsproject zelf ook effectief wordt uitgevoerd.

Nieuwbouwprojecten worden niet aanvaard.

Het Vlaams Energieagentschap adviseert de gemeenten en steden om bij de keuze van de lokale projecten te mikken op projecten met een belangrijke CO₂-besparing.

Er worden geen verdere beperkingen opgelegd aan de inhoud van de concrete projecten. Vanzelfsprekend moeten de projecten wel voldoen aan alle geldende regelgeving (bijvoorbeeld omgevingsvergunning, staatssteunregels, energieprestatieregelgeving, ...).

Er is geen deadline waarbinnen de projecten moeten zijn afgerond. Let wel: de slotschuldvordering kan maar worden ingediend zodra alle projecten zijn uitgevoerd (cfr. infra).

De aanvraagprocedure

Steden en gemeenten kunnen vanaf 11 maart tot en met 30 april 2019 projectvoorstellen indienen via de online webtool op de website van het Vlaams Energieagentschap: <https://www.energiesparen.be/node/10889>.

Projecten die ingediend worden via de webtool op de website van het Vlaams Energieagentschap worden ontvankelijk verklaard indien ze volgende elementen bevatten:

- Een ingevuld sjabloon van projectbegroting, inclusief inschatting van de projectkosten.
- Een collegebesluit ter bevestiging dat de gemeente voor de projecten in kwestie steun aanvraagt.
- Een ingevuld webformulier, inclusief een beschrijving van het project/de projecten en een inschatting van de CO₂-besparing per project.

Indien een of meerdere van bovenstaande elementen ontbreken in de subsidieaanvraag, of onvolledig ingevuld zijn, brengt het Vlaams Energieagentschap de stad of gemeente in kwestie hiervan op de hoogte, en moet binnen de door het Vlaams Energieagentschap opgelegde termijn het dossier worden vervolledigd.

Merk op dat de procedure voor deze nieuwe oproep verschilt van de 'Overall stroomversnellers' werkwijze. De subsidie-aanvraag gebeurt nu in 1 stap, dus zonder de tussenstap van een burgercampagne.

Steden en gemeenten kunnen tot uiterlijk 30 april 2019 ook meerdere projecten indienen. De toewijzing van middelen gebeurt echter via een getrappt systeem. Het is de doelstelling van de Vlaamse Regering om in elke gemeente/stad een bijkomend energieproject te realiseren. Het Vlaams Energieagentschap zal daarom in eerste instantie enkel het eerst ingediende project van elke stad of gemeente beoordelen.

Indien na de beoordeling van alle eerste projecten van steden en gemeenten de subsidiemiddelen nog niet uitgeput zijn, kunnen de bijkomend ingediende projecten worden bekeken. Ook hier wordt stapsgewijs gewerkt. Met andere woorden, eerst worden alle als tweede ingediende projecten beoordeeld en gesteund. Pas indien na deze tweede evaluatieronde het beschikbare budget nog niet werd opgebruikt, worden de als derde ingediende projecten bekeken.

Het steunbedrag

Het principe

De subsidie per project bedraagt maximaal 75% van de totale investeringskost van het project, na aftrek van andere Vlaamse subsidies, groenestroom-, warmte-krahtcertificaten en energieprijzen van de netbeheerders, de zogenaamde netto-investeringskost.

Naast een inschatting van de investeringkost van het project, zullen steden/gemeenten initieel ook een inschatting moeten maken van de te ontvangen premies, subsidies, en warmte-kraht- en groenestroomcertificaten. Voor wat betreft groenestroom- en warmte-krahtcertificaten moet de steun berekend over de volledige steunperiode in mindering worden gebracht.

Voor bijvoorbeeld totaalrenovatieprojecten kunnen enkel de kostprijs van de energetische componenten in rekening worden gebracht.

Indien de gemeente de btw voor het betrokken project kan recupereren, gebeurt de berekening van de subsidie op de projectkosten exclusief btw. Indien de gemeente de btw niet kan recupereren, wordt rekening gehouden met de projectkost inclusief btw.

De subsidie wordt vervolgens afgetopt op 1 euro per inwoner van de betrokken gemeente. Voor de bepaling van het aantal inwoners per gemeente wordt gerekend met de wettelijke bevolking dd. 1 januari 2018, zoals opgenomen op <https://www.energiesparen.be/node/10889>.

Voorbeeldberekening maximumbedrag Vlaamse steun (max 75% netto-investeringskost project)

- Gemeente X met 10.000 inwoners dient een project in, en maakt op basis van haar inwonersaantal in principe aanspraak op 10.000 euro (1 euro per inwoner)
- Het ingediende project kost 12.000 euro, maar krijgt al 2000 euro subsidies (bv. REG-premie)

Het maximale steunbedrag wordt berekend op basis van volgende formule:

$$\begin{aligned} &= (\text{Totaalkost project} - \text{subsidies}) * 0,75 \\ &= (\text{'netto-investeringskost'}) * 0,75 \\ &= (12.000 - 2000) * 0,75 \\ &= 7500 \text{ euro} \end{aligned}$$

Maar met beoordeling in fases

Om rekening te kunnen houden met het door de Vlaamse Regering ter beschikking gestelde totaalbedrag, wordt zoals hogervermeld met een getrap systeem gewerkt.

#	Beoordeling en subsidiëring
Eerste project	<p>Bij gunstige beoordeling criteria: 75% van de netto-investeringskost met een maximum van 1 euro per inwoner kan worden gesubsidieerd.</p> <p>Indien alle steden en gemeenten een project indienen waardoor het totale beschikbare budget dat voor deze projectoproep ter beschikking werd gesteld, wordt overschreden, dan worden alle projectsubsidies pro rata herrekend op basis van dit beschikbare budget.</p>
Bijkomende projecten	<p>Indien na de subsidiëring van alle eerste projecten van steden en gemeenten de subsidiemiddelen nog niet uitgeput zijn, kunnen de bijkomende projecten die ingediend werden door steden en gemeenten en die voldoen aan de criteria worden gesteund.</p> <p>Ook hier wordt stapsgewijs gewerkt, met andere woorden, eerst worden alle als tweede ingediende projecten beoordeeld en gesteund. Pas indien na deze tweede ronde het beschikbare budget nog niet werd opgebruikt, worden de als derde ingediende projecten bekeken.</p> <p>Desgevallend wordt in een van deze extra evaluatierondes opnieuw een pro rata herrekening toegepast.</p>

Aangezien er enkel maxima per project gelden en geen absoluut subsidiebedrag per gemeente/stad, kan een gemeente met 10.000 inwoners dus meerdere projecten indienen waarvoor een steun van 10.000 euro wordt aangevraagd. Zoals hierboven verduidelijkt wordt, zal alleen het eerste project met zekerheid gesteund worden (indien natuurlijk voldaan is aan de inhoudelijke voorwaarden). De bijkomende projecten schuiven door naar een volgende evaluatieronde.

Dit heeft als gevolg dat, indien een gemeente met 10.000 inwoners voor een eerste project 5000 euro steun aanvraagt en voor een tweede project 4000 euro, het tweede project ook doorschuift naar de volgende ronde, ondanks het feit dat de gemeente voor haar eerste project niet haar 'budget' van 1 euro per inwoner heeft opgebruikt. Dergelijke projectvoorstellen kan men dus best bundelen in 1 gecombineerd projectvoorstel.

Bijkomende voorwaarde voor groene stroomprojecten

Projecten met betrekking tot groene stroomproductie komen enkel in aanmerking indien deze investering in hetzelfde project gecombineerd wordt met verbeterde energie-efficiëntie, groene warmteproductie (+WKK) of elektrische mobiliteit (verder EE-aspect genoemd). Bovendien moet de netto-investeringskost van het EE-aspect van het project minstens 60% van de totale netto-investeringskost bedragen.

Voorbeeldberekening combinatieproject groene stroom

- Stad X met 60.000 inwoners dient een project in en maakt op basis van haar inwonersaantal in principe aanspraak op 60.000 euro (1 euro per inwoner)
- Het ingediende project is een combinatieproject van groene stroom en een EE-aspect (energie-efficiëntie, groene warmte/WKK of elektrische mobiliteit)
- Het EE-aspect met een investeringskost van 55.000 krijgt 2000 euro aan subsidies. Het deel groene stroom kost 60.000 en krijgt 25.000 aan groenestroomcertificaten (inschatting over de volledige steunperiode)

De minimale netto-investeringskost van het EE-aspect moet minstens 60% zijn van de totale netto-investeringskost van het project

=Totale netto-investeringskost * 0,6 < netto-investeringskost EE-aspect

= (Totale kost project – subsidies EE-aspect – subsidies groenestroom) * 0,6 < (totale kost EE-aspect – subsidies EE-aspect)

= (55.000 + 60.000 – 2000 – 25.000) * 0,6 < (55.000 – 2000)

= 52.800 < 53.000

➔ KLOPT: het project kan dus worden aanvaard.

Uitbetaling subsidie en vereiste rapportering

Na indiening van de projecten evalueert het Vlaams Energieagentschap, volgens de trapsgewijze procedure zoals hoger beschreven, of de ingediende projecten voldoen aan de opgelegde voorwaarden..

De subsidiëring van de projecten wordt per stad of gemeente vastgelegd in één besluit, ook in het geval wanneer een stad of gemeente voor meerdere projecten steun aangevraagd en verkregen heeft. Na ondertekening van het besluit ontvangt de gemeente een afschrift van dit subsidiebesluit, samen met het inkoopordernummer dat aan het dossier werd toegekend. Daarna kan de gemeente onmiddellijk een schuldvordering ten belope van 50% van het toegekende subsidiebedrag indienen via een template die beschikbaar wordt gesteld op de website van het Vlaams Energieagentschap.

Na de finale rapportering (zowel functioneel als financieel) over de uitvoering van het project, kan een tweede schuldvordering worden ingediend ten belope van het slotsaldo van het toegekende subsidiebedrag. Indien de gemeente binnen deze oproep voor meerdere projecten steun krijgt, kan de schuldvordering voor het slotsaldo pas worden ingediend na uitvoering en rapportage over alle gesteunde projecten.

De modaliteiten van deze finale rapportering worden vastgelegd in het subsidiebesluit.

Afhankelijk van de hoogte van het subsidiebedrag wordt gewerkt met een ministerieel besluit, dan wel een besluit van de Vlaamse Regering.